

БУРЯД УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

№ 133 (13141)

1970 оной июнийн 9, вторник

Сэн 2 мүнгэн

„ЮБИЛЕЙНЫЙ“ БА СЭЛЭНГЫН СОВХОЗУУДАЙ ҮААЛИШАД, МАЛ АДУУЛАГШАДАЙ ҮҮСХЭЛ ХАА ХААНАГУИ ДЭМЖЭГДЭНЭ

МЯНГАТАНЬАА ГЭЭГДЭХЭГҮЙБ

Тэрэ гэхээр тэбхэр гурбан жэл үнэршэбэ. Сагай ошоонх яланшарыг түргэн гээшэб. Нюотгаа 9 класс дүүргэд, хаалишан болон үемни намда наал шэнги наагдадаг. Тийхэдэ ажалай арга тодлоо, дүршэлгүйдэжэ, түрүүшээр тулгарлаха, ялагдаха састани ахамд хаалишан Александр Алексеевна Максимова ходо тунгалга, нүхэр ёноной зүбшэл заабари үгэдэг нэн.

Ингэжэ хүн гэжэ хүдэлмэри дээрэ хүдэржэжэ, хүсөөг хилэзмэной амта шэмтэ мээлэг юм байна. Ингэжэ хэлэхэдэ, бэрхэ хаалишан болоош гэжэ бэшэби. Нү хаалишан мүнөөшье «багшала» хүсөөгүйб. Баримталан хэлээб, ах нүхэрэйгөө илдөөн үнэнэ бүри-нөө 2030 килограмм хү хаахадан, би энэл хугасаа соо арийхан гэжэ 1850 килограммда хүргэһин байнаб. Гэхэтэй хамта, үнэргэжэ үбэлжэлгын хэсүү эрхэ байдала үнэргэһе наань, хара бүрингөө даабари дүүргэдэг байгааб.

Эдлин зунай сагта үнэнэ бүри-нөө 1000 килограмм хү хаахар республика дотор үүсхэл гарган Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой хаалишан, малшад хандлага бэшгэтэй танилсаат байхадан, урдан абхан уалгадаа «забавари» оруулжа, байгша ойн байрай жэлдэ А. А. Максимоватай мурисхоор шидэнхэйб.

Ингэжэ үүсхэл гаргагшад айрида харуу болгон, зулгы найхан зунай 4 гаран турмад үнэнэ бүри-нөө 1000 килограмм хү хаахар эрдэ шиндэб.

Хэлэхэдэ бэлэн, хэлдэ бэрхэл юм бээ. Тийшэб, зоринон хүсөөндөө заабил хүрэхэл байхаб. Хэлээ бүхэндэ хэлэһэндэ хүрэхэ, үнэн шударгы байха гэжэ комсомол нагнин уялгантай шүү.

Ээ үдэрүүдтэ хүйшэ тайга хүдэ дурдамад хэлэржэ, илангала найлан шинг бороотой нүүлээр та-

да дайдын хэсэг ногоон харбан гарана, сагаан эдэнэй дээрхэ түлэг хааа эрээ.

Малайман бэлшээри гол түлэб Шитхан голтойгоо эрээр, шугы бургаанай шавар соогур үнэлэ хааха гурда, ажаллахашье угаа бэлшээр хөөр-гурбан хүй болго-го хубаарлаад, тэрэнэ хэлгэжэ адуулааг заашалтай. Энэ жэлдэ ахилжэ тэрэнэ үтгэхүүлжэ, уулаха байгад, ногооной үрэнэ тарихайб.

Нэгэл муумнай муб гэхэдэ, зүпайман бэлшээри үбэлжөөн-май байрааа хортод модо хоюу орошод юм. Тийшээ бэлшээри дээрнэ ошожо, үнээдэ наадаг тулаа, үдэртэ гурба дахин наах аргагүйдэнэби.

Наахан Ивалтын туршалга-үйлдэбин ажахын Каленовский фермэд машинаар хү наадаг мастеруудай республиканска хорил-

доондо хабаадалсаха хүй ээл намда тудан. Хоёр жэлэй саад тээ манай гүүртэдэ тодогоһон «ДА-3М» гэдэг түхээрлэгдэ орходо «Даугава» гэжэ алишь та-лаараа гургагүй булюо найн бай-хааа гурда, ажаллахашье угаа хүнгэн, сомор юм байна. Жэшээ-лэн хэлэхэдэ, хүүүр-ялгануудын пластмасса мэтэн зүйлүүдээ бүридэн тула, хүнгэнэ, тилгээт нүшье мууджа гуталгай байна шүү.

Юртэмсэ дээрэ юумен бүхэн са-гай эрхээр хубилжа, хүгэжэ бай-даг гэжэ аб даа. Тийшээб нимэ шэнэ, оншон түхээрлэгдэ дээрэ хаагүйгөөр хуудалын тула, саг ургэлжэ эрдэм мэрэгжэлээ дэснэ-дүүлжэ шухала. Наан залуу, па-ралай эртэ байһанда Бурядай хү-дөө ажахын техникумдэ заочноор хуралсаха хүсэлтэйб.

Г. ГАЛИНА, Баргажанай совхозой Шитханай фермын хаалишан.

Б.Н. НАМДЫКОВ.

Ефросинья Андреевна Борисова Улаан-Удын аймагай «Искра» колхозой нэгэдхэл фермэд тугалшанаар гурбан жэл соо хүдэлнэ. Мүнөө нүхэр Борисова 30 тугал харуулаха зуураа толгой бүрин шүүнүүрүе үдэртөө 700—850 граммнар нэмээжэ, ажахы соогоо эрх мэлэнэ. Яруунын аймагай «Юбилейный» совхозой мал адуулагшад ай үүсхэлэе түрүү тугалшан дэмжээд, бури оролдоотойгоор ажаллана.

Зураг дээрэ: Е. А. Борисова.

ҮААЛИНЬ ДЭЭШЛЭНЭ

Энхэ-Талын комсомол-залуушуу-дай фермэд 18 хаалишан ажалла-даг. Мүнөө эдэнэр үнээдэ үдэр хүнгүй бэлшээжэ, нү нааляа нэмээжэ байна. Хэрбэ майн эхээр үдэртэ бүхы фермээрээ 900—950 килограмм хү наадаг байбал, мүнөө тэрэнэ 2300 килограммда хүргөө.

Наахан энэ фермын коллектив Сэлэнгын совхозой хаалишад со-циалис уялгануудые зүбшэн хэл-сээд, зунай бэлшээрин үдэ үнэнэ бүри-нөө 1000 килограмм хү хааха зорилго та'гаа.

Фермын түрүү хаалишан Хали-ма Ханимова даалгагдан 18 үнэнэ үдэртэ 170 килограмм хү наана. Тийгэжэ бэлшээрин ха-лада үнэнэ бүри-нөө 1200 кило-грамм хү хаахар шиндэб.

Тийгэжэ «Дружба» колхозой тү-рүү фермын коллектив сэлэнгын-хидэй үүсхэл халуунаар дэмжээб.

В. АЮШЕЕВ.

Хаягта.

АЛДАРТА ЗАМ

СЭЭЙ ЦК, СССР-эй Верховно Советэй Пре-с-ба СССР-эй Министрүүдэй Совет КПСС-эин обкомдо, Карелин АССР-эй Верхов-но Советэй Президиумдэ ба Карелин АССР-эй түрүүндэй Советэ амаршалга эльгээжэ, Ка-релин АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ой алдарт айрида Октябрьн Революциин орденоор рес-публиканы шагнагданай дашарамдуулан Кар-елин АССР-эй хүдэлмэришэдэе, колхознигууды-е, менишине, бүхы ажалшадые халуунаар амар-шалга гээшэб.

Алард манай оройн бүхы арадуудал адли Октябрьн социалис революциин ашаар ама, национальна эрхэ сүлөөтэй болсо нэн шаргалта дотор хэлэгдэнэ. Карелин Авто-номно Республикн тогтоһон ушар В. И. Ленинэй хүйтэй холбоотой юм. В. И. Ленин карел хүйтэй заяанда анхаралаа эхээр хандуулаа, социалис туримаар хубилгаха зам тодор-гоо бэсэрээ хабаадалсаһан байна.

Социалис партиягана хүтэлбэри дор Карелинчи ажалшад түүхын алдарт замаар ябажа хаанта Россин гээглэнги хизаарнуудай байһан Карели Совет засагай он жэл-манай Эхэ оройн бүхы арадуудай аха дүрлэмжын ашаар эхээр хүгжэнги эконо-мик республика болобо.

Карелин АССР-эй экономика ба соёлой хүгжэл-тэе национальна политикын илан мандаһан нитын ба гүрэнэй байгуулаһын, агуу-оронойманй арадуудай хани барисаһан илдэһанай эли тодо гэршэ мүн.

Социалис партияна организацинга хүтэлбэри Карелин АССР-эй ажалшад коммунис алдарт замаар шэнэ амжалтанууды туйлаха бай-дала батара этигээ байһанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Советэй Президиум ба СССР-эй Министрүүдэй Совет элрхэйлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

КАРЕЛИН АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

жэ байгаа. Совет засаг Карелин ажалшадые политическэ, экономика ба социальна талаары эрхэ сүлөөтэй болгоһон, шэнэ һа-шугуу найхан ажабайдал байгуулаха гайхамшадта харгы зам тэрэнэй урда нэмжэ үгэ-һэн байна.

Карелин ажалшад ябажа гараһан тэмсэл ба илангалаа замай дунгуудые омо-горхойгоор хаража бай-на.

ССР Союзай Верховно Со-ветэй хүнгалтын урда тээхэн Совет Карели 50 жэлэйг-нэ оёе һайндэр болохо, комму-нистууд ба партиябашэ хүнүүдэй нэгэдхэл эбдэр-шүгэй бата хүсэ шадалье дахиаа харуулаха.

Энээнэй урда тээхи хүн-галтын һүүлээр үнэрһэн 4 жэл хамагай түрүүн совет экономикадо горитой эхэ дэ-жэлтэ болон жэлүүдэ бай-ха юм. 1965 оной март ба сентябрьда болон КПСС-эй ЦК-гай Плениумудай, пар-тиян XXIII съездин дох-тоо ажахышын экономика политикын шэнэ ёно дүр-мүүд энэ дүрбон жэл соо бо-дотой һайн үрэ дунгуудые үгэжэ эхилэб.

Эдэ жэлүүдтэ Советскэ Союзай гададын политическэ байдал ба нэрэ хүндэн улам бэхинжэ. Эхэ оройн-манай өөрыгөө хамгаала хүсэ шадал нилээд эхэ болобо. Энэ үдэ дэлхэй дээрэхэ эгээн түрүүшын социализ-мын оройн түүхэтэ илгала-нууд улахоорондын оршон байдала үргөөр мэдэржэ-дэһэн байна.

КПСС-эй Центральна Ко-митет хунгалшадта хандан һунгуулин урда тээхи Хан-далга соогоо дүрбон жэл соо хэгдэһэн ажалай дунгуудые гаргад, оронод дам саан-шаа хүгжөөжэ хараа түсэ-бүүдые табинан байна.

Экономика шухала хэ-дэ эдэн һалбарар Советскэ Союз Холбоот Штадууды хүсэхэ дээрэ ороо, зүгөөр, зарим һалбарнуудаар тэрэ

эсгэл хүгжэнги капиталс ороние ахижа гараа юм.

Манай эрдэм наука гол олоон шгэлээрээ түрүү үлери бүхөөр бариха бай-даг.

Үйлдэбэрин түргэн ур-галта, национальна олоо до-ходой нэмэһэн ушар ажал-шад ажабайдалай мате-риальна тальнэ горитогоор һайжаруулаха арга боломжо олобо.

Оройн арал ажахыдахи ашгалдаггүй зарим резер-вүүд, тусгаарлабал Кар-елин промышленность ба барилгада хүсэл һайнаар хэр-гилдэггүй резервүүд тухай П. Н. Демичев үгэ соо-роо хэлэбэ. Нитын үйлдэбэ-рин ашар үгэ дэшилдүүлжэ, эрдэм-техникн дэжэлтэ хангаха, хүтэлбэрин систе-мэ һайжаруулаха, мүнөө саг үеын табижа байһан шэнэ эрхлүүн ёһоор кадрнууды агуулаһуулаха асуудалнууд мүнөө үдэ гол анхарала ба хэһэ ёһотой, гээд тэрэ тэм-дэлэбэ.

Ургаша манай дабиалта мүнөө саг үеын эгээл түрүү үзэл сурталаар—марксизм-ленинизм, социализм ба коммунизмын үзэл суртала гэрэлтүүлэгдэһэн байна. Гээд саашан оратор хэлэбэ.

Социализм мэдэрэл манай общество дотор гол мэдэрэл болобо. Тээд, соёл сурталы талаар хүмүүжүүлгын асуу-далнууд манайда үгэ дэгээн шидхэгдэхэ юм гэжэ һанаһан хэрэггүй. Ганса тала ба-римталан, гансал өөрыгөө һанаһан нитын ажабайдалай асуудалнуудта хандала эдэб эвэн хандалганчула-тэ зүб юумэ хэбэртэйгээр харуулаха гэгээн һэдэлтэ ма-найда хэгдэжэ магад, тээд үшөө удаан саг соошье тимэ һэдэлтэ гаража болохо. Гэбээшэ, тээднэ эсрүү амжалтат тэмсэл ажуулаха, социализмын эрхэ байдала тоо тарамагай марксизм-ско-ленинскэ научна хандла-га баялаха бүхы арга боломжо манайда бии юм. Ком-мунист партияны бүхы ажал-шад аша туйнэ эрдэм нау-кын үндэрөө элрхэйлжэ хамгаалад, тийхэдэ марксизм-ленинизмын бата бэхи үндэбэ һурида түшгэлдэг

хай юм. Коммунизмын хуби заяан тухай, социализмын туйлануудые хамгаалаха тухай оролдоото гаргын тулада нитын хүргэлтын эрхэ байдалы бүхы талаһань шэнжэлжэ үзэхэ, олон ушар баримта хараада абаха, дү-түн ба холын хараата зорил-гоонууды, нитын ба хубини аша туйнэ зүбөөр таарал-дуулаха харгы зам олохо хэр-эгтэй.

Манай парти соёл сурта-лайнгаа ажал ажуулагда объектово эгээл сурталай-политическэ талаар улам нягта нэгдүүлэхэ, олонитын ан-гийн мэдэрэл бүридүүлжэ, түрүү марксизм-ленинизмын үзэл сурталы түүдөө, комму-низмын хэрэгэй түүдөө эрд хатуу тэмсэлшэдые хүмүү-жүүлжэ зорилго табина.

Коммунист общество бай-гуулахын тулада бүхы гражданинууд ушар ёһо тон гүн-зэгшөөр мэдэлэ хүнүүдэ бай-ха ёһотой, гадна, социализм ба капитализмын хоорондо үзэл сурталы тэмсэл улам хурсадажа байһан. Эгээл тиммэнэ, партия соёл сур-талы ажал ажуулын удаха шаһарын ходо дээшлэжэ байжа юм.

Хэрэггүй муу үзэгдэл-үүдэй, хара амыа хараһан абадала, нитэдэ харша аяг анууудта, хуушанай үлэгдэлүүдтэ эсрүү, ре-визионизмын ба үндэрнэй илгаа баримталан үзэгдэл-үүдтэ, гэгдэлгын бүдүүлг заншал баримтала абадала эсрүү тэмсэл саг үргэлжэ шангаар ажуулангуйгөөр со-ёл сурталы ажал амжалта-тайгаар бүтэхэын аргагүй.

Энэманай—бүхы коммуни-стуудай, бүхы комсомол-шудай, бүхы совет хүнүү-дэй зорилго мүн. Социализ-мын, интернационализмын, арадуудай хани барисаһан ба совет патриотизмын үзэл бодолнууд дээрэ үндэрнэй шэнэ совет заншалнууды эдэхитэйгөөр бүридүүлжэ, дэшилдүүлжэ ба дэжөөжэ хэрэгтэй. Коммунизм бай-гуулаһын аруун хайхан сэдхэхэтэй—тиймэ хунин хүмүүжүүлгын бии болгохо хэрэгтэй.

Тэрэнэй һүүлээр П. Н. Демичев гададын полити-

ГАЗАРЫЕ ТОЙРОҢОН ХАРГЫДА ЗУРГААДАХИ ҮДЭРӨӨ

«Союз-9» гэдэг замбуулин ойгосо Москвагай сагаар 12 часа, июнийн 7-до, 90 дахин газарые тойроо.

Андрян Николаев Виталий Севастьянов хоёрой зургаадахи ажа-лай үдэр июнийн 6-най 13 часана июнийн 7-ной үгөөнэй 5 час хү-рэтэр үргэлжэлэе. Анханда абхан ажалай журамай ёһоор ойгосон экинжа газарын иоруюе ба отгоргойн одо мүшэдые ажаглаа, эрдэмэй ба медицинскэ туршалганууды хээ.

Радио-холбоо хэлэн сеансуудай үдэ космонавтууд юрэл иор-дөөрөө ажаглаһан дунгүүд тухайгаа дуулаа. Ниндэлгын харгы дээр манай газарай 80 хубин шахуу үлгүүдтэ халхалгаданай бай-гаа, тиммэнэ газарай зарим районууды ажаглала бэрхэдэ. Ию-нийн 6-да 18 час багта Африка дээгүүр ниндэжэ ябахадан бор-ни-жерев Севастьянов ойн түймэрэй гуралтанууды өбөөро. Тэрэ райондо саһан оройтой, тэг дунда харанхы хара нүхэтэй Килиманд-жаро хада, Танганьика, Ньяса, Виктория, мэтэн сэлүүд нуурнууд, уһан хүүюор найн харагдажа байгаа. Виталий Севастьянов отгоргойн одо мүшэдые ажаглаһан нонин мэдээсэлүүдые дуулаа. Мүшэзэ отгоргойне ондоо тээһэнэ харахада космонавтууд гэрэлтүүлэгдэһэн газарые, Альфа, Бета Центавра мүшэнуудые, Урда хэрээнэ, Кано-пус, Сириус мэтэн мүшэнуудые ажаглаа. Космонавтуудай хэлээ-шээр, наранай гараха ба орохо үенүүд эхэ найхан.

Ниндэлгын үдэ бор-ни-жерев Севастьянов ойгосын сонхонуудай газаа галын ямөр байһые сэгнэжэ шалгаа үзөө, тэдээнине фотоа-парадаар буулаа, ажаглалтануудыгана дүн тухай ниндэлгые хүтэл-дэг центр руу дуулаа. Зургаадахи үдэрэй медико-биологическэ программын талаар космонавтууд сэгнүүрээ алданан байдалда хү-нэй бэ махабадта болон үндэрн хубилтанууды шэнжэлжэ та-лаар туршалганууды хээ, мүн баһа гарай балсанай хүсн шэнжээ-лэгдэ. Хоёрдохи туршалгань замбуулиннар ниндэлгын байдалда хү-нэй яһа бариһан балсануудай тамир шадалье тухайха ба-римтанууды олохо зорилгоор хэгдэ. Телеметригээр абхан меди-цинскэ баримтанууд, экинжай гшүүдэй бэ бээдэ хэбэн медицин-скэ шалгалтын дунгүүд замбуулиннар ниндэлгын эрхэ байдалы үл-хөө нүдөө космонавтууд найнаар гатаһан, ажал хохэ шадабарыа нэг-шэһе һуладуулаһгүй гэжэ харуулаа. Ойгосын командирэй зүрхэн минутьн 69—72 дахин, бор-ни-жеревэй зүрхэн 64—66 дахин агшан сохилно; хоёр космонавтууд минутын 12 дахин амыа татана. Нико-лаевай шуһанай гүйсэн хүсн мүнгэнэй уһанай столбын 125-һаа 75 миллиметр, Севастьяновай шуһанай гүйсэ 120-һоо 70 миллиметр болоо. Телеметрэй баримтануудай ёһоор, ойгосын таһагууд соохи сагай уларил хэмжээн нимэ: агаарай халуун, хүйтэннине Цельсийн 22 градус, агаарай шахалта мүнгэнэй уһанай столбын 830 милли-метр, кислородой ба улексилад гэжэ парциальна шахалта мүнгэнэй уһанай столбын 195 ба 8,5 миллиметр болоо.

Москвагай сагаар 13 час 40 минутада ниндэлгын долоодохи үдэрэй радио-холбооной түрүүшын сеанс эхилэ. Ойгосын командир Андрян Григорьевич Николаев экинжай бэ тамир амаршэуэй һейн, ээлжээтэ хүдэлмэрин үдэрэй программые дүүргэжэ эхилэбди гэжэ дуулаа.

СОШОРДОМО ДОХБО САБШАЛАН, ТАРЯАН СОО—МАЛ

Зунай эхин нара гаража сабшалан, таряалан ногоон хибэсээр бүрхөөгдэбэ. Тинн гэгээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделенинүүдээр ябахадан мүнөө хүрэтэр саб-шалан, таряалан дээгүүрнэ адууна малай бэлшэхэ ха-рагдана.

Аймагай түб Петропав-ловкһаа Намаг тээшэ аба-хадан Бояанай отделенин сабшалан дээрэ 250 гаран хүэр бэлшэжэ ябаа. Тээд хүэр малай олонхын айма-гай түбтэ ажаһуудаг хүдэл-мэришэд, алба хаагшад ай-хуулаа.

Тэрэшэлэн энэ колхозой Томогто гэжэ газарта үхэр-шын Нанзат Даблаев гэгшэ харууналдаг 140 гаран бу-руунуудда гурбан үдэртэ һула табижа, сабшалангай ногоо гэшүүлээ.

Булагай таряалан дээрэ үдэр бүри 20—30 үхэр бэл-шэжэ, шэнисын няхла эшэ-нүүдые халгаана.

Колхозой хүтэлбэрилэг-шэд, сомгүйсэдкомууд пос-коод хааха, малаа зуһалан-да эртүүр гаргаха тухай аймгүйсэдкомуи шидхэлбэ-ри дүүргэнгүй. Мүн сабша-лан, таряалангай ургаса хамгаалаха, тэндэ адууна мал ороулгагүй, хаяхуулу-дые табижа, ургасада хоро хүргэһэдые хэлээжэ талаар аймгүйсэдком болон комсо-ведүүдэй гүйсэдком уюула-илангай Гэгээн сомоной Советэй гүйсэдком, колхо-зой правлен бодото хэмжээ абангүй.

А. МОДОНОВ.

ҮНДЭР ШАН

Карелин АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ой алдарт ашаар эхээр хүгжэнги эконо-мик республика болобо.

Карелин АССР-эй экономика ба соёлой хүгжэл-тэе национальна политикын илан мандаһан нитын ба гүрэнэй байгуулаһын, агуу-оронойманй арадуудай хани барисаһан илдэһанай эли тодо гэршэ мүн.

Социалис партияна организацинга хүтэлбэри Карелин АССР-эй ажалшад коммунис алдарт замаар шэнэ амжалтанууды туйлаха бай-дала батара этигээ байһанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Советэй Президиум ба СССР-эй Министрүүдэй Совет элрхэйлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

КАРЕЛИН АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

жэ байгаа. Совет засаг Карелин ажалшадые политическэ, экономика ба социальна талаары эрхэ сүлөөтэй болгоһон, шэнэ һа-шугуу найхан ажабайдал байгуулаха гайхамшадта харгы зам тэрэнэй урда нэмжэ үгэ-һэн байна.

Карелин ажалшад ябажа гараһан тэмсэл ба илангалаа замай дунгуудые омо-горхойгоор хаража бай-на.

ССР Союзай Верховно Со-ветэй хүнгалтын урда тээхэн Совет Карели 50 жэлэйг-нэ оёе һайндэр болохо, комму-нистууд ба партиябашэ хүнүүдэй нэгэдхэл эбдэр-шүгэй бата хүсэ шадалье дахиаа харуулаха.

Энээнэй урда тээхи хүн-галтын һүүлээр үнэрһэн 4 жэл хамагай түрүүн совет экономикадо горитой эхэ дэ-жэлтэ болон жэлүүдэ бай-ха юм. 1965 оной март ба сентябрьда болон КПСС-эй ЦК-гай Плениумудай, пар-тиян XXIII съездин дох-тоо ажахышын экономика политикын шэнэ ёно дүр-мүүд энэ дүрбон жэл соо бо-дотой һайн үрэ дунгуудые үгэжэ эхилэб.

Эдэ жэлүүдтэ Советскэ Союзай гададын политическэ байдал ба нэрэ хүндэн улам бэхинжэ. Эхэ оройн-манай өөрыгөө хамгаала хүсэ шадал нилээд эхэ болобо. Энэ үдэ дэлхэй дээрэхэ эгээн түрүүшын социализ-мын оройн түүхэтэ илгала-нууд улахоорондын оршон байдала үргөөр мэдэржэ-дэһэн байна.

КПСС-эй Центральна Ко-митет хунгалшадта хандан һунгуулин урда тээхи Хан-далга соогоо дүрбон жэл соо хэгдэһэн ажалай дунгуудые гаргад, оронод дам саан-шаа хүгжөөжэ хараа түсэ-бүүдые табинан байна.

Экономика шухала хэ-дэ эдэн һалбарар Советскэ Союз Холбоот Штадууды хүсэхэ дээрэ ороо, зүгөөр, зарим һалбарнуудаар тэрэ

КАРЕЛИН АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

эсгэл хүгжэнги капиталс ороние ахижа гараа юм.

Манай эрдэм наука гол олоон шгэлээрээ түрүү үлери бүхөөр бариха бай-даг.

Үйлдэбэрин түргэн ур-галта, национальна олоо до-ходой нэмэһэн ушар ажал-шад ажабайдалай мате-риальна тальнэ горитогоор һайжаруулаха арга боломжо олобо.

Оройн арал ажахыдахи ашгалдаггүй зарим резер-вүүд, тусгаарлабал Кар-елин промышленность ба барилгада хүсэл һайнаар хэр-гилдэггүй резервүүд тухай П. Н. Демичев үгэ соо-роо хэлэбэ. Нитын үйлдэбэ-рин ашар үгэ дэшилдүүлжэ, эрдэм-техникн дэжэлтэ хангаха, хүтэлбэрин систе-мэ һайжаруулаха, мүнөө саг үеын табижа байһан шэнэ эрхлүүн ёһоор кадрнууды агуулаһуулаха асуудалнууд мүнөө үдэ гол анхарала ба хэһэ ёһотой, гээд тэрэ тэм-дэлэбэ.

Ургаша манай дабиалта мүнөө саг үеын эгээл түрүү үзэл сурталаар—марксизм-ленинизм, социализм ба коммунизмын үзэл суртала гэрэлтүүлэгдэһэн байна. Гээд саашан оратор хэлэбэ.

Социализм мэдэрэл манай общество дотор гол мэдэрэл болобо. Тээд, соёл сурталы талаар хүмүүжүүлгын асуу-далнууд манайда үгэ дэгээн шидхэгдэхэ юм гэжэ һанаһан хэрэггүй. Ганса тала ба-римталан, гансал өөрыгөө һанаһан нитын ажабайдалай асуудалнуудта хандала эдэб эвэн хандалганчула-тэ зүб юумэ хэбэртэйгээр харуулаха гэгээн һэдэлтэ ма-найда хэгдэжэ магад, тээд үшөө удаан саг соошье тимэ һэдэлтэ гаража болохо. Гэбээшэ, тээднэ эсрүү амжалтат тэмсэл ажуулаха, социализмын эрхэ байдала тоо тарамагай марксизм-ско-ленинскэ научна хандла-га баялаха бүхы арга боломжо манайда бии юм. Ком-мунист партияны бүхы ажал-шад аша туйнэ эрдэм нау-кын үндэрөө элрхэйлжэ хамгаалад, тийхэдэ марксизм-ленинизмын бата бэхи үндэбэ һурида түшгэлдэг

СОШОРДОМО ДОХБО САБШАЛАН, ТАРЯАН СОО—МАЛ

Зунай эхин нара гаража сабшалан, таряалан ногоон хибэсээр бүрхөөгдэбэ. Тинн гэгээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделенинүүдээр ябахадан мүнөө хүрэтэр саб-шалан, таряалан дээгүүрнэ адууна малай бэлшэхэ ха-рагдана.

Аймагай түб Петропав-ловкһаа Намаг тээшэ аба-хадан Бояанай отделенин сабшалан дээрэ 250 гаран хүэр бэлшэжэ ябаа. Тээд хүэр малай олонхын айма-гай түбтэ ажаһуудаг хүдэл-мэришэд, алба хаагшад ай-хуулаа.

Тэрэшэлэн энэ колхозой Томогто гэжэ газарта үхэр-шын Нанзат Даблаев гэгшэ харууналдаг 140 гаран бу-руунуудда гурбан үдэртэ һула табижа, сабшалангай ногоо гэшүүлээ.

Булагай таряалан дээрэ үдэр бүри 20—30 үхэр бэл-шэжэ, шэнисын няхла эшэ-нүүдые халгаана.

Колхозой хүтэлбэрилэг-шэд, сомгүйсэдкомууд пос-коод хааха, малаа зуһалан-да эртүүр гаргаха тухай аймгүйсэдкомуи шидхэлбэ-ри дүүргэнгүй. Мүн сабша-лан, таряалангай ургаса хамгаалаха, тэндэ адууна мал ороулгагүй, хаяхуулу-дые табижа, ургасада хоро хүргэһэдые хэлээжэ талаар аймгүйсэдком болон комсо-ведүүдэй гүйсэдком уюула-илангай Гэгээн сомоной Советэй гүйсэдком, колхо-зой правлен бодото хэмжээ абангүй.

А. МОДОНОВ.

СОШОРДОМО ДОХБО САБШАЛАН, ТАРЯАН СОО—МАЛ

Зунай эхин нара гаража сабшалан, таряалан ногоон хибэсээр бүрхөөгдэбэ. Тинн гэгээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделенинүүдээр ябахадан мүнөө хүрэтэр саб-шалан, таряалан дээгүүрнэ адууна малай бэлшэхэ ха-рагдана.

Аймагай түб Петропав-ловкһаа Намаг тээшэ аба-хадан Бояанай отделенин сабшалан дээрэ 250 гаран хүэр бэлшэжэ ябаа. Тээд хүэр малай олонхын айма-гай түбтэ ажаһуудаг хүдэл-мэришэд, алба хаагшад ай-хуулаа.

Тэрэшэлэн энэ колхозой Томогто гэжэ газарта үхэр-шын Нанзат Даблаев гэгшэ харууналдаг 140 гаран бу-руунуудда гурбан үдэртэ һула табижа, сабшалангай ногоо гэшүүлээ.

Булагай таряалан дээрэ үдэр бүри 20—30 үхэр бэл-шэжэ, шэнисын няхла эшэ-нүүдые халгаана.

Колхозой хүтэлбэрилэг-шэд, сомгүйсэдкомууд пос-коод хааха, малаа зуһалан-да эртүүр гаргаха тухай аймгүйсэдкомуи шидхэлбэ-ри дүүргэнгүй. Мүн сабша-лан, таряалангай ургаса хамгаалаха, тэндэ адууна мал ороулгагүй, хаяхуулу-дые табижа, ургасада хоро хүргэһэдые хэлээжэ талаар аймгүйсэдком болон комсо-ведүүдэй гүйсэдком уюула-илангай Гэгээн сомоной Советэй гүйсэдком, колхо-зой правлен бодото хэмжээ абангүй.

А. МОДОНОВ.

МУРЫСӨӨНЭЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Ушарын жэлд, мун мунөө абажа байгаа таан жэлэй нүүдлийн жэлд Улаан-Удын ноноо угаадаг фабрика жэлд наймаа хуудаж, тусгай даабарла хараага нэра бүридэ үгдүүлэн дүүргэнэ.

Жэшээлхэдэ, байша оной түрүүшын кварталда даабаринаа гадуур 101 тоноо эсбэр ноноо үгдэн байна. Тингэдэ гаргахан продукцияа хуудалжа тусбөө 102,1 процент дүүргэбэ. Кварталтай туршда угаагдахан нонооний ооринь үнэ сэн доошолууданай ашаар 161 мянган түхэриг (недондоо энэ үеынхидөө 3,2 дахин ехэ) мунгэ алмагдаба.

В. И. Лениний 100 жэлэй ойн хүндэлдэ дэгархин социалие мурьсөөндэ туйлахан амжалта-нуудайгаа тусгай даабаринаа коллектив КИСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумай, республикын Министруудтай Советэй, профсоюзудай обласетэй Советэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай.

Ноноо угаадаг фабрика городеймий залуу предприятинуудай нэгэн гэжэ мэдэжэ. Энэ барилгын хүдэлмэри хүсэд дүүргэлэй юм. Гэбшэ тус фабрикын коллектив ноноо угаадаг проектар хараага-лдан хэмжээндэ 1969 оной декабры барада хүрэн байна.

Фабрикын туйлахан түрүүшын амжалтануудай энэхи коммунистуудай, фабрикийн партиийн организациин үүргэн ехэ.

100 гаран коммунистууд залуу предприятида ажаллана. Эдэнэр предприятиин шинэ-

хэхи участогуудаар хуобари-лан тэбигданхай. Жэшээлхэдэ, ноноо тушаажа абадаг цехтэ 13, ноноо илгадаг цехтэ 27, ноноо угаажа хагаадаг цехтэ 21 коммунист худална.

Уйлэбэри дээрэ коммунистуудай түрүү үүргэ хангаха хэрэгтэ тус цехүүдэй партиийн организацинууд ехэхан анхараала хандуу-на. Энэ асуудал ноноо илгадаг угаажа хагаадаг цехүүдэй коммунистуудай суглаан дээрэ тусгаар зүбшын хэлсэгдэн байна. Мунөө энэхидэ коммунистууд үндэр бүртээсэтэ ажалай үлсгэр жэшээ харуулжа, хамта худалдаг нүхэдэ дахуулжа абана. Ноноо илгагдаг, партиин гэгшүүд Анна Петровна Калашникова, Анна Николаевна Тихонова, Зоя Савельевна Толстунда гэгшэд халаан бүрингэр даабари 115—125 процент дүүргэнэ. Энэний илгалан нонооний голдогдо, холноо гэжэ өгтө байдаггүй. Энэ нүхэл өнхөдөөн найнаар ажаллахаа гадна, сугтаа худалдаг нүхэдтөө туйлахые хоноо оролдог. Нонооний шанар лийн шан гэжэ мэдэжэ, ямар аргаар ажаллахада хүдэлмэри бүтээсэтэй байдаг ба гэжэ бодото дээрнэ харуулжа, залжа үгдэлэй юм.

Ноноо угаага хагадг цехтэ коммунист Антонина Андреевна Беловагай хүдэлмэридэ бригада мурьсөгшадтай түрүү зэргэдэ хоноо ябалдаг.

— Мурьсөөнэй хүсэн ехэ, мурьсэжэ худалдаж ажал хэрэгшэ бүтээсэтэй, түрөөр абадаг гэснэ. Тингэшбөгү яаха юм. Нүхэд-

өөн хожомодо хэн дуратай бай-хай даа,— гэжэ А. А. Белиева хөөр-нэ.

Энэ нанамжын Фабрикын парти-на организациин секретарь Р. В. Вершинина дэмжэнэ:

— Фабрикадамнай хамта дээрэ 1100-аад хүн ажалладаг. 1020 хүн тус тусга социале уялгануудые абаад, коммуние ажаллай ударник, коллективэй нэра зэргэдэ хүртэхи түлөө мурьсөөндэ элбхитэйгээр хабалдаг-са. Зүгөөр энэ мурьсөө зүбөөр эмхидхэхэ, сэг ургалжа хүтэлбэ-рилжэ байха хэрэгтэй. Мунөө үедэ Фабрикадамнай коммуние ажалай 311 ударнигуд, 6 бригаданууд худална,— гэжэ нэмэнэ.

Фабрикын цех, участогуудаар абажа харахада, худалмэришэдтэй абажа хэрэгшэ, социалие мурьсөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилжэ хэрэгтэ энэ тон ехэ анхараг хандуулагдаха гэжэ элбэ болгоно. Фабрикын бүхи коллективэй, цехүүд болон участогуудай абадан социале уялганууд уран гоёр бондгодо, хүн зоний хараха, оборохо газарта үлсгөтэй. Мунөө-дэр ямар цехтэ юун болоно, ажа-лаараа хэн шагнарааб, хэнэй ажалда голодоно гарааб гэжэ тус-лай хууданууд үдэр бүри мэдэ-дэгэнэ.

Партиийн бөөргой үүсхэл, мурьсөөнэй түсхэй түрөө тогтоо-гдохой. Төмүүшээр энэ түрм зох-оолгоо худалмэришэд, инженер-техническэ худалмэришэдтэй элбхитэйгээр хабалдагдан бай-гаа. Нүүдэлэри партибөөргой, проф-

союзай Фабрична комитетэй нэгэ-дмэл заседани дээрэ эдэбхитэйгэй хабалдагтайгээр зүбшын хэлсэг-дэжэ, баталалгаан байна.

Энэ түрмэй бөөр цехүүд хоорондын мурьсөөнэй дүн нара бү-ридэ согсолдогдо, фабкомой үнэ-рийн заседани дээрэ зүбшын хэлсэг-дэнэ. Түрүү хүдри эзэлхэн гол цехтэ дамжууллын Улаан туг, хамбаарини цехтэ—Улаан вым-пел баруулагданэ. Гурбан харын туршда түрүү хүдрияа алдаагүй цехүүдтэ 100—50 түхэриг мун-гэн шан үгтэнэ.

Мурьсөөнэй шэнэ үүсхэл, онол арганууд Фабрика дээрэ үргэсөөр дэмжэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, бүд нэ-хэшэ Плетневагай үүсхэлээр 21 хүн мурьсэжэ, тэдэний олонхын шан жэлэйнгэ тусбэ 1970 оной январин 1 болотор дүүргэбэ. Ноо-но илгагна Г. Аболтусова 1971 оной тусбөөр 8,2 тоноо ноноо илгалан байгаа.

Бүд нэхэшэ М. Иванниковагай үүсхэл дэмжэгдэжэ, арьбалатын Ленинескэ жаса байгуулхын түлөө мурьсөө үргэнөөр дэлгэрэбэ. Тингэдэ Фабрикын 10 гаран бри-гаданууд, 90 худалмэришэд багша В. И. Лениний түрэн үдэртэ — апрелин 22-то алмагдахан түл-хэй эдээрэ ажаллаха гэжэ шиндэ-лэн байна. Бодото дээрэ эдэ бри-гаданууд апрелин 22—23—24-ной үдэрүүдтэ алмагдахан мате-риалаара ажаллаха гараа. Аба-нан уяагана хоно үгдүүлэн боло-но.

Фабрика дээрэ «Эрхим брига-да», «Мэргэжэлээр эрхим» гэ-

хэн нэра зэргэдэ хүртэхи түлөө мурьсөө үргэн далайсатой боло-хой. Нимэ нэра зэргэдэ хүртэгшэд цөхэй хүндэлэлэй самбарта бшгэ-дэжэ, хүндэлэлэй грамотаар ша-гнагдадаг юм.

Хүдэлмэришэдэй ажал, залжа байхан участогтаа мурьсөө зү-бөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ мастернуу-дай үүргэн тон ехэ гэжэ мэдэ-жэ. Тэдэний шадабери, оролдолго-ноо ажалай бүтээсэ, тусбэ даабар-ини дүүргэлтэ, продукциян шар-нар сэхэ дулдыдаг шуу. Тимэ-лэ тэдэний үүргэ харуусалгы дээшлүүлэхэ тухайда фабрикийн дирекци, партиийн бюро, профсо-зай комитет оролдог, анхараала табидаг юм. Энэ зорилгоор «Эрхим мастер» гэгэн нэра зэргэтэй боло-хын түлөө мурьсөө мастернуудай дунда эмхидхэгдэнхэй. 6 харыг туршда үйлдэбэрини тусбэ туур-галгаар найн амжалта туйлахан, худалмэришэдтэй дунда хүмүү-жүүлхын хүдэлмэри наймаар эм-хидхэн мастерта харын салн дээрэ 20 түхэриг нэмэгдэжэ үгтэ-нэ.

Дээрэ дурдагдан жэшээ ба-рмтанууднаа ямар тошолол хэл-тэйб гэжэ, ноноо угаадаг Фабри-ка дээрэ ажал хүдэлмэридөө шал-гаралгыне материалын, мораль-на талаар зүбөөр урмашууна гэ-жэ хэлэлтэй. Энэний ашаар тус фабрика городей түрүү предпри-ятинуудай зэргэдэ оржо шалаа.

СССР-эй Верховно Советэй хүнгэлтын үдэр—июнийн 14 бо-лотор хахад жэлэй тусбэ дүүргэ-хын түлөө ноноо угаагдаг эхэ үдэрүүдтэ эршэйтэйгээр ажалла-жа байна. Хараалхан, зориндоо хүрэхэ бээ гэжэ наймаар.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ, манай корр.

Улаан-Удын Лениней ордене локомотив-вагон зааврыгын заводой дизельнэ цехэй Григорий Антонович Семеновой хүтэлбэрилдэг механическэ участогай хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэридөө оролдосотой наймаар хандаг үдэр бүрингөөр даабарине 118—120 процент дүүргэнэ. Э. урчотгойхид табан жэлэйнгэ тусбэсе болзорноонь үүсхэлээр зоригжонхой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. А. Семеновой, Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ЕХЭ МЯХАНАЙ ТҮЛӨӨ МУРЫСӨӨН

НАРЬДАГАЙ БЭЛШЭЭРИНИ УРДА ТЭЭ...

ҮҮСХЭЛ ГАРГАХАН АЖАХЫДА

Холо нарьдагай бэлшээридэ алашагдаха гүүртүүндэ бүрид-хэдэнхэй. Тондэ хүдэлжэ үхэр-шэдэ томилдогдо дүүрбэ.

Эгэл энэ үедэ зунай бэлшээр-ини 100 үдэртэ үхэр бүхэй шигүүр 100 килограммаар нэмэхэ гэбэн үүсхэл. Ярууны аймагай «Юбилейнэй» совхозой үхэршад гаргаа. Энэнь малшан бэлшээридэ наймаалтай, үхэршан бүринг хүсэл, зорилготой зохи-лоо бшуу.

Нүүдэй жэлүүдтэ мал бэлшэи таргалуулаха үүсхэлэй Яруу-ны аймагай ажалланууднаа гар-жа байханын тэбхэлтэйшэ бшэ. Энэ элбэн байн бэлшээр-ини, шадабаритай бөөх малшал бшэ юм.

«Юбилейнэй» совхозой хүтэл-барилгашэдтэй, мэргэжэлтэдтэй, мал адуулагшадтай хоорондоо, үнэгэршэ жэлүүдтэй дунгуу-дые шэнжэлдэ үзэхэдэ, тус ажа-хын нима үүсхэл гархаха гүй-сэд наймаалтай байханын элбэ болгоно. Энэ совхозой малшал үнэгэршэ жэлдэ мал бэлшэи таргалуулаха мурьсөөндэ өгсөл-түрдүүлэн ороо йн. Бэлшэи тар-галуулаха, түдгүүдхэ гүүртэ-нүүдтэ 1400 хашараг, бэрүү-нүүдэ табигдаа, зуун үдэртэ тур-шда шөгнүүр 1100 гаран пен-тирээр дашуудуула бэлэй. Тин-гэдэ зунай бэлшэрини үедэ нэмэхэ абадан мяхаараа гурнай түсбэй гурбанай нэгэ хуошине дүүргэн байха юм. Энэнь бага бшэ.

Зүгөөр наймаар ажалладаг үхэршад урмашуулаха хэмжээ-нүүд гурмашуулаагай байшоо. Тингэшэ наан, недондо бүхи совхозоор бэлшээридэ гарахан үхэр бүхэний шөгнүүр сүүхэдэ 792 грамммаар нэмэхэн бай-гаа.

Ган гасуур болон недондо зунай эрхэ байдала нима дүн туйлахые гэснэн бараг бшэ. Совхозой эрхим малшал адуу-даг үхэршүүдтэйгээ тус бүрин шөгнүүр сүүхэдэ килограм-маар нэмэхэн байха юм. Тэдэ-ний тоодо аймаг дотороо алд-арнашан малшал Дулма Будаева, Галина Дананова, Ямчес Дымбылов болон бусад ороно.

Байгша ондо ураа жэлүүдтэй-гээ алдуу адуудхэ тошолол хэжэ, зунай бэлшэрини ханые найн бэлдэхэлтэйгээр үгталые оролдон байна. Нэн түрүүн тэдээр хоно нарьдагай бэлшээр-идэ ябуулаха малаа илгалан. Совхоздын тинмэ дүрбэн гүүртэ бэлшэи таргалуулаха, гурбан гүүртэ түдгүүдхэ мал илга-дажа, бүхэдэ шөгнөдөн бай-ха юм. Таргалуулаха малай дунда эрчин шөгнүүр 292 ки-лограмм, түдгүүдхэдэ малай-хын — 166 килограмм татаа.

Зунай бэлшэрини зуун үдэр-тэ үхэр бүхэнийн 100 кило-граммаар нэмэхэдэ, тус бүри-дэ 332 килограммтайгээр гүрнэ-дэ тушаагдахаар хараалдагана. Энэнь ехэ харуусалгатай уялга болдоно. Тэдэ мал адуулагшад энэ жэлдэ урда табиан зориндоо хүрэхэ байхандаа зиганэ.

Малай бэлшэжэ гадар тодор-ойлогдохой. Али хүндыа хэди үдэр бэлшэжэ байханын мэргэ-жэлтэд элбхитэй байна. Не-дондо дүршэл ехэтэй үүршэл хүнды бүхэндэ 4—5 үдэр адуу-лаад, тэрнээ амарууддаг бай-хан. Тингэдэ тэндэ хорбөт хоноод эрьсэхэдэ, үзүүр но-гоон ургаад байгша йн. Энэ дүршэл байгша ондо үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм.

Совхозой хүтэлбэрилгшэд

малшадтайгаа зунаха гэр байра-лохидор түхэршэн байна. Мун мал шөгнөхэ үедэ, ветеринария хүдэлмэришэдтэй үзэхэдэ ха-ха хунамаг хорбө бэлдэгдэнхэй. Малай эдихэ дабанан бүри үбэл байдаг тинмэ абаашагдахан.

Бэлшэрини ханада бэлдэхэ үедэ малшадтай дунда социале мурьсөө эмхидхэхэ, тэдэные али бүхи аргаар урмашуулаха хэр-эгтэ ехэ анхараг тэбигданхай байна. Бэлшээрэ зүбөөр хэрэг-жэжэ, малай шөгнүүр ехээр нэмэхэдэ тус баруулагдажа байхаар хараалданхай. Түрүү гүүртин малшадта баруулаха дамжуулхын улаан вымпел сов-хозой дирекци болон партиийн организаци бш болгоно. Тэрнэ-нара бүрин дунгоор турмуула-да баруулагдажа байха юм.

Зунай бэлшэрини дүршэдэ эсэсэй дүн гаргагдажа, мурьсөө-ндэ илагшадта үнэтэ нан баруу-лагдахаар хараалданхай.

Тэрнээ гадна малшал бүхэний эрчим гарган мал гү-рнэдэ тушаахаар тэмсэхэн тула

тинмэ сэгналтэйгээр абтанан үхэр бүхэний түлөө тэндэдэ 4 түхэриг шан үгэхөөр тогтоогодо.

Бэлшэрини ханые наймаар хэрэгжэжэ, малшадтай абадан уяагана дүүргэбэл, совхоз ямар ашаг олзотой гараха байнаб?

Түбшын түрүүн мяханг мал үсхэбэрилжэ шагладтай совхоз мыха абагдаха недондойнхоо 12 процент ехэ болгохо байна. Тингэшэ зунай бэлшэрини үдэр бүхэн үнэтэй, мин алахаар бшэ. Мун энэ үедэ абтанан про-дукциин өөршн үнэ сэн эгээл хамта байханы элбэ.

Түдгүүдтэ табидаган мал бэлшэрини нүүдэл шанан таво-хуулагдажа, жэлэй эсэс багта гүрнэдэ тушаагдахаар хараалга-дана.

«Юбилейнэй» совхоз жэлдэ жэл бүри гүрнэдэ томо, ехэ шөг-нүүртай мал тушаала болжо байнхай. Үнэгэршэ жэлдэ гү-рнэдэ тушаагдахан үхэр бүхэ-нийн 339 килограмм татаа йн. Энэний ашаар тус совхоз гү-рнэдэ мяха тушааха тусбөө дүрхэхэ зуураа, малай тоо толгой олошоруулаха даабарна бэлдүүлжэ шадахан байха юм. Байгша ондо элбэр гүрнэдэ ту-шаагдаха үхэршүүдтэйгээр шөг-нүүр дунда зэргээр 342 ки-лограммда хүрэхэ хүсэлтэй. Тингэдэ тэдээр табан жэлэйнгэ тусбэ амжалтагайгээр бэл-дүүлжэ, жэлэй нүүдэ үхэр-шүүдтэйгээ тоо 5 процентээр, хондгоо 8 процентээр олош-оруудал байха хараатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Ж. Дымбыло-вай харуулааг эрх хашарагуд. 2. Совхозой эрчим мал адуу-лагшадтай нэгэн Рыгалеа Гармае-ва. Энэ малшан зунда үхэр бүхэнийгөө шөгнүүр сүүхэдэ 1100 грамммаар нэмэхэ уялга абанхай.

А. ДЕРИГЛАЗОВ.

РАССАДААР НУУЛГАГДАНА

Нинтын адууна малда шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэ-лэдэхын тула Харацайн совхоз энэ жэл куузику тари-жа, баян ургаса абаха зорилго табна йн. Хабар эртэ 50 рама доро энэ ургамалай рассада нуульгагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой хүдэлмэришэд рассадаа колдого хуудажэ захална. Энэ ажал ехэтэй хүдэлмэридэ гэрэй ээи эхэрнүүд, совхозой конторын хүдэлмэри-шэд хабанадана. Түрүүшын 3 үдэртэ 4 гектарта расса-да нуульгагдахан байна. Улаадахн хоёр үдэртэн бүхи 6 гектарта куузику таригдажа дүүргэгдэ. Д. ЦЫРЕНЖАПОВ. Захаамин.

КУУЗИКУ НАЙНААР УРГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

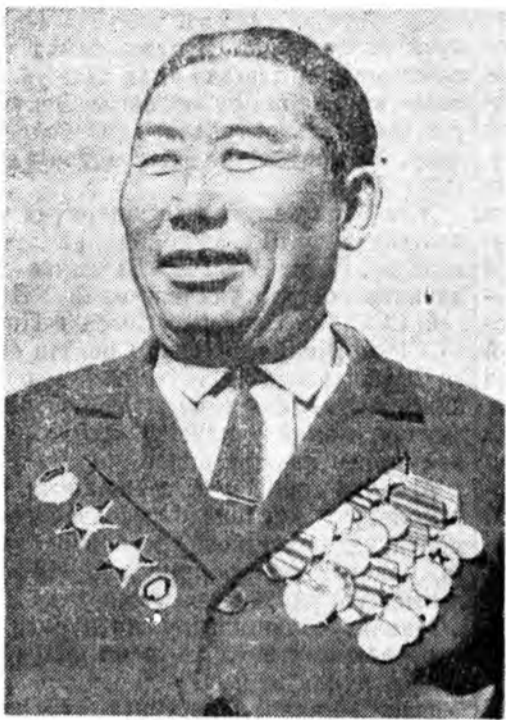
Механизатор Сокто Гомбоовто энэ жэл куузику ургуулаха даабар-и үгтэнхэй. 15 жэлдэ тракторис-таар ажаллажа, нотаг зондоо хүндэтэй болон энэ механизатор даалгагдахан ажалтаа харуу-сагала ехэтэйгээр ханджа, болхоолонго агрономтой зүбшэжэ, баян ургаса абахан түлөө бүхи хэмжээнүүдэ бэлдүүлжэ бай-хай. Куузику тариха газарын на-мартая найса эдүурилэгдэн, жоглогдагшан шар юм. Газараа халалхынгаа урда тээ гектарай 15—20 тоноо хүрэхөөр наг

шөбхэ намартаа тараахан байна. Хабартаа эндэ гектарай 2 цент-р хүртэхөөр аммиачна селитрэ тараага. Ингэжэ бэлдэн газартаа «СОН-2.4» селакээр куузикугай урда тариа. Бүхидөө 13 гектар-тарилга урда тээ уна хэгдэн катгоор хурьхынь нагтаруу-лаха үгөөд, тарилга хэйээр лэ араатай катгоор газарынь эд-дүрүүлэ. Ургамалай газарнаа бутайга-наа урид хурьхынь ДЦГ хоорой хоёр удаа сүрнэжэ, эдбө хорхой

шумуулуудые үгы хэбэн байна. Удэлшбөгү ургамалай эшнүүд бутайжа, мунөө 2,5—3 санти-метр үндэр болонхой. Эдэ үдэр-нүүдтэ ургамалаа хоорой сүрнэ-жэ, мун энэ эдбө хорхотоние усадахан байна. Тэрэний хажуугаар тарилани-гай захархы зумбарануудые тэрэ үгы хэнэ. Зумбарануудай нү-жа руу машинада хэрэгшэдтэй тоные хорхой хондого хэнэ. Ингэдэ булзур станцар уна гаргажа, уна сасалга машинаар тарилгаа үндүулаха юм. Энэнь гадна Галбайн отде-

ленидэ шөө 5 гектарта куузику рассадаар ургуулагдаха. Тэрэ дэлмэри нотагай хургууляй ранагшарта даалгагдахай. Ингэдэ «Восточные Сель-скохозой Галбайн отделенин» механизаторууд, таряшад үдэр-гаргахан хүршэ Галбайн элбэ-ленингийнхидэ дутахагүй, гүр-нэ 600 центнерээ бага би куузикугай ургаса абаха эртэ го урда табиной. Эдэнэрэй наймадаа хуудажэ байхандаа да-лаха. М. ОЗДОНОВ. Түнхэн.

ЭШХЭЛЭЙНГЭЭ ЗАХИРАЛТААР

Илалта!.. Тэдэнэй нэгэн-юрин бурнад хүн Брандербургын бартагтай ойро зогсоно. Улаан Тугай, Улаан Одоной орденүүд... «Варшавы сулавльнэй түгээ» болон бусад дайшахи медальнууд үбсүндэнэ илэрж байгаа намнай, ханана гүн. Берлин? Али шархадан ядран ганшэжэ, обороогүй нэн гүш?..

1946 ондо гэртэй байдалайгаа шалтагаанаар армийа табигдажа, нутагаа бусалы. Ная эрээд, амаржа байхадаа, ямар ажал, юу хэхэб гэһэн болодо абтаг нэн.

Нэгэтэ тархыны партиан райкомдо лууджа, милицидэ хүдэлхынь дуралхаба.

Сэрэгшэ зандаа үлэхэ болонош. Совет эрхэтэй амгалан нойр, нагин эрхэнүүдэ хамгаалха гэһэн баһал байдалаа ябантай ади. Зүгөөр эшэни — шунгагүй байлдаан, — гэжэ райкомдо хэлээ агша бэлэй. — Илалта туйластхан коммунистад имэ харуулалта ажал даалгаагүй наа, ондоо хэндэ даалгалтайб?..

Тингэжэ нүхэр Цыренов милициин хүдэлмэрилгэшэ болоо. Гүрэнэй хармаан нуулишадтай, зоной зөөри худгалышадтай, гэмтэ ябадал хэһэн бусалышэ этэгээдүүдтэй хорин гурбан жэл соо эрэлхэгээр тэмсэ даа. Милицидэ хүдэлхэн жэлүүдэд ойндон оруулхадан, хэдэ олон хүшэр ушарнууд ханагалта ба.

...Аймагтай зүүн захын ажахынуудай хэдэн бодо мал удаа дараа худгалыгдаба. Нэгэ айлайхыне хэншэ тоноо. Тон нямархүү худгалынууд Байунын аймагта болоо. Ируунын аймагтай милициин талагуй начальник үшөөб бодон нуугараа, ахалагна лейтенант Цыреновые луудууба. Уданыгүгэй тархы орохо эрээд, сэрэгтэй гуримар ёһолон:

— Ахалагна лейтенант Цыренов танай захиралтаар эрээб! — гэжэ элдхэдэ, тон юрын хөөр нигэжэ асууба: — Шухала хэрэг гараа гү?

— Ируунын совхозтой фермэхэ баһа нэгэ сар үгэ болоо. Унжгайшаг хэрэг лэ аа гү. Ируунада болон худгалы Байунынтай адирхуу шэнги. Энэниие мурдхыне танда даалганалы. нүхэр ахалагна лейтенант, — гэбэ начальник. — Асуудал бин гү?

— Ойлгоотойл даа. Туршал гүбн даа, — гэжэ нүгөөднэ харуусаба. — Ошохыем зүшөөгөйт!

— Ошогты...

Нилэн ехэ мурдлыгын хүдэлмэри ябуулаад байхадаа, хоёр аймагтай газар дээрэ үзэгдэн худгалы хүдэлхыне нэгэл хүн хэжэ тээрүүлэб. Тэрэ хүн Совет Армиин эрэгшэ бодхуулаад, нүүдэнэ бандит болон б. тэгшэ байгаа. Тэрэ бандит баригхдаа болоходоо, милициинхидтэ бүү зэбсэгээр асаргусуудэ, алуулхан юм.

Энэ үйээ хэрэгүүд 1947—48 онуудта болон.

Милицидэ удаан хүдэлхэдөө, нүхэр Цыренов эрэлхэг зүрхтэй байхаа гадна, нилэн ехэ дуршлалтай болоо. Нэрэ эрэгшээр милициин капитан хуртээр ургаба. Заха үзүүртэ хуртээр бэйшээр бусайлашан утаан шэнги ношо хэрэгүүдэ капитан Цыреновта даалгалта хэн. Совет хунуудай амгалан байдлые сахиха хэрэгтэ туйлай ехэ габалтай байһанынь түлөө эрэгшэ 1968 ондо капитан Цыреновые «Хүндэлэй Тэмдэг» орденор шагнаа. Милицидэ хүдэлжэ байхадаа абган үшөө нэгэ шагналынь Гвэндэн-Доржо Бомбоневичта хүндэтгэйгөөр ханагалта. Тэрэнэ — Дайшахи габалтай хүдэлжэ гэһэн медаль. Шунгагүй байдалаа ханагалтадаа, «ни наа — ни, би наа — би» гэһэн гуримар шунан оролог байһан ха даа, тэрэ медальта хуртхалөө эхээр урмашан, омогхоһон байгаа бээ.

Наһан соогоо эсрэгшэб гэжэ бээ тооложо абган Цыренов Эхэ оройнойгоо захиралтые ходоодоо ульгамаар дүүргэжэ ябаа. Тэрэнэ һанхалын захиралта болохогч хэн.

Г. Д. Б. Цыренов милициин майор эрэгшэ болдоо, 1969 оной намарһаа амаралтада гаранхай. Гэбшэ пенсидэ гарааб гэжэ ханагаа амаршоод, ниргаа үргэлжэ ябадаг бэшэ залуу мурдшадтэ һургалта заабари хэлэжэ, өөрингөө баян дүй дуршлөө хубаадажа байдаг. Баһал һанхалынгээ захиралтаар ааб даа.

К. ГАБАЕВ,
Ц. ДОНДОГОВ.

Түнхэнэй аймагтай Хэрэнэй Пино нернүүдэй байшанда арбаад кружок хүдэлмэрилжэ, һурагдай ахарал эхээр татана. Ухнүүднэ юмэ оёжэ һураха кружогые Дарья Яндыковна Ябжанова шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Я. Ябжанова ээлжэтэ хэшээлэй үедэ.

Е. ЗАХАРОВАИ фото.

Редакцида ерэнэн шүлэгүүд тушаа

ЗАЛУУ БЭШЭГШЭДЭЙ ЗОХЁОЛНУУДЫЕ УНШААД БАЙХАДА...

гэнтэ танил нюуртай уулзаха, нимслэлэй айлшадтышэ харгы зааха.

«Буряад үнэн» газетэдэ, мүн манайшэ Зохёолшодой холбоондо жэлэр жэлдэ залуу нүхэдэй бөшхөн шүлэг зохёолнууд эрэлжэ байдаг. Ниман ушарһаа, мүн хүн бүхэндэ тус тусань харуу бөшхэ, энэнид тусгаар хүнишэе һуулгаа наа, харуусажа урдихгүй дээрэһэн гэжэ гү, баһа залуу нүхэдэ эдэ шүлэгүүд тухайдань өөрингөө һанамжа, зүбшэл үгэхэ тодысэ «Үнэн» газетэдэ ерэнэн шүлэгүүд хаража үзэхэ ушар гараба.

Чингис Туруев Ленинградта театрай институт дүүргэжэ ерэнэн залуу нүхэр мүн. Видэндэ шүлэгүүдэ асархадна Нева мурэнэй номно ноһон долгинуудаар угаһан, Эсэгэ оройной дайнай үлээ хилэмэнэй хэдэ үнэтэй сэнтэй байдлые мэдэхэ болон хунуудэй мэдэрэл сэгэн: «Хилэмэ бу хад, газарта хөбтөн хилэмэнэй бутархай аба» гэжэ мэтээр бэшэ. Бури һаяхан «Үнэн» газетэдэ Москвада һурадаг, Баргажан нутагтай хубуун Даша-Дондо Очиров хоёр шүлэг хөблөн гаргаа. Энэхэн хоёр шүлэгын хүнэй анхарал татахал шүлэгүүд. Мүнөө үшөө дахин үзэхыетнай танай һонирхолдо табижа зуураа, залуу пост Очиров хэншэ орошье, буряадшэ поэдай хэлэһыне дабтангүй, өөрөө өөринхөөрээ, тон юрын үгэнүүдээр, юрын байдал дээрэ өөрингөө дура харуужа шадаа. Энэ шүлэгые би ехэ һонирхожо уншааб. Даша-Дондо һайн лэ пост болохо даа гэжэ найдан барлалба. Энэ шүлэг тушаань зааха ямаршэ ажлалта үгн. Зүгөөр «амиды ба бронзо поэдуудтань» гэһэн орондо «амидышэ, бронзошэ поэдуудтань» гэжэ байгаа, юундэб гэхэдэ поэзидэ «ба» гэжэ үгэ хэрэглэхэдэ, модон хэлээр хэлэнтэй ади. Энэл даа Даша-Дондошэй шүлэг:

ДУРАТАЙБ

- Дуратайб метрогой эшхэрэндэ, зоной дундуур нидхэрэндэ,
- Дуратайб «Удзынь Москвагай» хойноһоо ээлжэндэ зогсохо,
- Дуратайб элүү билет кинодо бэдэрхэ, олонгүй Москвагай үйлсөөр зайха.
- Дуратайб зунайн аадарта нэбтрэхэ, амиды ба бронзо поэдуудтань.
- Дуратайб маргалтай түлөө дуугаа үгэнэн
- Дуратайб Сьезднүүдэй ордондо балет хараха.

Дуратайб амалай утаанда, барилгын кранда, һандаргадан хуушан гэрнүүдтэ.

Дуратайб Мавзолейн урда зогсохо харуулай нэлгэхые хараха.

Залуухан буряад хубуунэй нагин дунан хэдэ эхэ гэрэлтэ бодоһуудаар харуулагданба. Москвада һурадаг, Москвае турал хото шэнгэр мэдэхэ студентин образ нүдэндэ харагдаад орхихоһоо гадна, шанга һайхан мурнуудын хэдэ ехэ пэстическэ мэдэрэлээр гүнгэзгыл. Иаргалтай түлөө дуугаа үгэнэн Сьезднүүдэй ордон соо Очиров балет хаража һуураа, манай нүдэндэ тэрэ ухнүүдэй гэнэн гэдэрэ барлаар гэрэлтэн харагданба. Сабатайш һаань, бороотойш һаань студент хубуун Мавзолейн урда үнэ удаан зогсоно. Ленин багшынгаа амгалан нойрсожо байһыне хараһыне наа, худгалалтай харуулада байһан сэрэгшэһыне шэртэн ажлалта зуураа, мүн өөрингөөһыне һэмээхэн хараад абган шэнги болон. Нимал хадаа, бодотой барааттай хадаа, шүлэг гэжэ нэрлэмээр шүлэг ха юм даа. Залуу нүхэд, энэ халуухайдан нэгэ шүлэгтэй шэнжэлжэ хөбөдэй. Нимэрхүүгээр бөшдэг наа, болохотойл байха. Энэ заабари үгтөө бэшэ юм ааб даа. Тезд манай зохёолшодой дунда нимал асуудалнууд боложол байлал лэ даа. Би танай зохёолнуудые ехэ анхаралтайгаар уншажа, нилээдгүй хубэгээр зузаан саарһанай хадаа гарааб. Сагаа Халаб гэжэ нэгшэ шаналнагүйд даа. Юундэб гэхэдэ, энэ олон дурдагдан нэгэ шүлэгтэй соһоо нэгэ тиймэ ошотхойн, галтайхан юмэ бэдэрхэдэ, энэ һонирхожо шүлэгшэ. Эзэн соһоо хөблөн гаргахаар шүлэгүүдэ олоог гэжэ ханахадэ, баһал урмашахан. Энш хадаа ехэ амжалта гэһэн ааб даа. Зай, хэнэй шүлэгүүд гараагүй, тэрэндэ урмаа хухарха хэрэггүй, энэ хэлсэһэнэйгээр ёһоор баһа нэгэ ондоо эршэ абжа бөшдэг үзэхэдэ яахаб. Би энэ таандай нэрэ үгэ нэрлээд, эдэ шүлэгүүд үшөөб «кондициуд» хурөөгүй гэжэ ядаагүй, нэгэдхээр хоёр хуудан дээрэ нэрлэхэ багтаагүй нимэ олон шүлэгүүд оройхой. Ингэлтгүйгөөр, энэ хөөрөгөөр харуу абаади гэжэ ойлохо бээт гэжэ найданба. Мүн эдэ шүлэгүүд соһоо Япон далайн эрьдэ, сэрэгтэй алба хэжэ байһан Чингис Цырендоржие, мүн дордо үгтэнэн хэдэн шүлэгүүдэй авторнуудые амжалтаар амаршалаа.

Дансаран ДОРЖОУТАБАИ.

Алининь үлүү бэ?..

Ерээдүйе харанаб ган, Елэн хара нүдэн Дорхонхоо һуулан хамараа Доромолонгёр хараа. Шамнаа би үндэр аад, Ахир шамтай би Арсалдаа үгылби. Шэхэн эдэниие дуулаад, Шэхмүүһнэндэл улайгаа: «Хажуу тэш наа бид хамгаһаа холо дууланалди». Аман ори дуун хашхарна: «Аласые гамгүйгөөр харахагүйт. Минии үгы һаа мөһилдэдэ, Мэтиби гэмэ мэдэрэйт. Эдэ бүгдэһе дуулаа, Энэ байлсан толгой Ямарнууд албантай байһанаа Яһалхан мэдэжэ ойлогой.

Эрэни ДУГАРОВ.

Адха ороохон

Адха соом Адха ороохон. Шаранууд, Томонууд Шэниисын алтан ороохон. Адха ороохон Амилна хүндэтэ ажабайдалаар, Адха ороохон Анхилна хүлхэтэ амжаар. Адха ороохон... Багахан адха ороохон Багтаһаа һаа адха соом Ямар ехэ хүсэн бэ, Ямаргалы ехэ эхин бэ Ц. Д. ДОНДОКОВА.

дөлхөйе бүхэлээр залгихаар аашалһан арьяатанһаа долоон дорю, хүн түрэлмээл муухай дайсан болохо фашис Германуөөр хорин табан жэлэй гүйсөөшье тэрэ сагай агууега тэмсэлэй сурьяан билуулаһаар. Совет сэрэгшэдэй габьяа ехэ-ишлалтые бидэ хээдээшье мартаха ёһо...

нэгэ дайнай болоһон газарта улаан шухаруулан, түрэл дайшаа армалалсаһан шиг тухайдаа магтаал дуулаха — бидэ. Хэдэ олон хубууднай ами наһала нутагһаа холо нойрсоно!

нэгэ газар улаан армалалсан тэмсээд, үрхэнүүдэ өрдөн, металнуудаар шэмгэһаа бусежа, ачгалан ажалай жолоо бамсаһан хубууд баһал олон. Тэдэнэй нэгэн-Доржо Бомбоневич Цыренов.

нэгэн түрүүшын империяны зайнай жэлдэ түрэнэн хүн гэзэни, — гэжэ Гэнэ Бомбоневич алтан шүдэнүүдэ ялаа-вөөдэг...

нэгэн Доржын бишыхан байхада граждэн дайн Өрөнэй суурьян Ируунааршэе луудлааг худгалы Улаан Армиин сохилто дорю һахы-шаржа ябанан капеллецуудай Ируунаража, зарим нэгэ айлай ганса үнөөе, өөриншэ дээрмэдэг арилыше Гвэндэн-Доржотуур ханадаг.

нэгэ хуража, партиан саана нууха архгүй. Тингэбшэе өөрөө үзэг бөшгөтэ орошжа, бөшжэ шадаха болоо бэлэй. Тэрэнэй сэрэгтэй албанда ябахадань, һөөл туһатай юм.

нэгэ нэрэмжэтэ колхозой Иисэнгэ нутаг-ахилхадэхэдэ, хорьдотойхон Гвэндэн-Доржоник болоо. Тэндэһэ 1935 ондо сэрэгтэй албанда мурдоһон намтартай.

нэгэ Онгостойдо мүнөөнэй Дивизионнай Буряадай кавалерийскэ бригадада алба бидэһаа, худөө нутагһаа ерөнён буряад сэрэгтэй болон политическэ талаар нилээн худгалхоты болоо нэн. Тингэжэ 1937 ондо Доржо Цыренов сэрэгтэй политическэ-мари-н хоёр жэлэй һуруулида зуршалагда-нөө амжалтагаар дүүргэжэ һэн.

нэгэ эхилхэдэ, Цыренов Эхэ оройнойгоо нэгэ алба хэжэ байба. Сутгаа алба хэ-н нүхэдэһыне булта шахуу баруудаа, нэгэ ябуулагша ааб гэжэ тэрэ һэмээхэн шадга байба.

нэгэ хэрэгтэйб, залуу сэрэгшэдэй поли-дүүжүүдтэ юуһааншэе үгша шанар-уу хаандаа ойртоһыне наа, Гвэндэн-Дор-жанда нэгэл юмэнэн ходо лутуу шэнги

нэгэ Армиин саг зуурын сухарилта тухай нэгэ эсэел үдэр бүр абтаха. Ай даа, Гвэн-дэн тинхэдэ натаргаа фронт гэһэн эрэгшэ-рижүүтэ «Тандэ, баруун тээ улаан дүлэн со-молонд тэмсэжэ, түрэл газар улаана хам-ралаа, ши эндэ мин хэбтэжэ, сууха-лаш», — гэжэ ханахадэ тэрэнэй хор-вад, фронт элгээхынь гүйжа. репорт-ирижад болоо.

нэгэ байтарин, артиллеристүүдэй нэгэ артиллерист орохо дуралгануудые шэлэ-лүриг Цыренов үншэе бодонгүй, нэгэ шүлэг, удангүй тэнэ абтаа бэлэй.

нэгэ хабар. Фронт ошожо абган ер-бэ тэһэн улаан товариин баруун тэмшэ-нэй утада эсэһэн хүлэг мэтэ улаан ошо-н дурал хабжа, зуулан абган паровоз-дэ, вагонууд соо һуулан хубуудэй зүгнөө-ндо хахсаһан манда дулганһаннуу-дэй нэгэн соо Гвэндэн-Доржо релсе-салааа бүхэндэ түр-нир гэжэ дорбөн-дөрөнүүдэй нэгэ жэлдэ абганда үлги-рлэжэ абагараа, доһонн гэнгэ бэ гээд-үйлаа. Шатгад дүгэлхэдэ байла тингэнэн юм.

нэгэ дүгүүр һуни үнээрөө. Вокзал дэгуур-дэбурдэ дунда ташанан хүн хаанаһаа ябаха-н, шэһе поездын зогсохотой ади, Цыренов-дэн үрхэжэ бугадаа. Чита-И вокзал соо-ш буһа һуулан хунуудай ниуур шаганан яба-ахуу ехэ урмаа хухарангуй бусаа.

нэгэ дэгуур үгөөрүг үнээрөө. Таниһан-н харгадагүй. Гэбшэ гэртэ ороод-онгээр доһонн ханагаа бэлэй. Индэ-рээд, Халын дабаа дабажа. Сагаан-Бу-уу...

нэгэ лагта бугаад, саашаа ябагалбал, Эмэхэ, Удын гол болоһоор, Нарбата хүргэдшэхэ гүб даа. Нар-батаһаа зүүн-хойшоо жара модоной зайда — Иисэнганми! — гэжэ поездын һурууһаа худал-хэтэй ади ханахадэа, фронт зорижо абган Гвэн-дэн-Доржын доһоо гэнгэ ууржа, шодонинь уһа-таа: «Баяртай, түрэнэн нутагтай! Баяртай, буураал эхлэми!» — гэжэ хашхаран, товариной салсэтэй үүдэндэ зогсоод, хойто зүг рүү гараа-раа далаа һэн.

нэгэ Мүнөө һарихаһын, Улаан-Удэдэ поездын дү-тэлжэ ябанан байгаа.

нэгэ Хэдэ саг болобо, нүхэр ахалагна лейте-нант? — гэжэ Цыренов тамхижаа һууһан нү-хөрөө асууба. Тэрэнэ тамхинаһаа гэрэлээр сагаа харада:

нэгэ Гурбанһаа үлэжэ ябана, — гэбэ. Газаа хар-ранхи. Улаан-Удэ дэгуур тингэжэ баһал һуни үнээр гэдөө һэн.

нэгэ Баруун-Урдахы, удаань 3-дахы Украинска фронтдо офицер Цыренов дайлаадаа. Табадхи армийн бүридэлдэ оролодог полкдо ябаа. Тэрэнэ «танкнуудые эсэргүүсөн усалхадэа 502-дохи артиллерийскэ полк» гэжэ нэрлэтай һэн. Цыренов таниууд хүтэлбэрилдэг эвдотой команди-раар томилогдожо, нэгэтэ бөшө баатарналга гар-гаа. Удангүй үбсүндэнэ медаль яларба.

нэгэ Украинска сүлөөлһэн байдалаада хабаахадэ-ада, 1944 оной зүүн Днестр мурэниие гаталса-жа, Ташлык тохсон шадар болон хатуу шанга тулалдаана хабаадаа һэн. Цыреновтай хүтэлбэ-ри дорю бууджаа байһан батарейн мөргөн һомо-нууд хэдэ олон дайсады шархи хагаагаа һэм! Тэрэ тулалдаануудта эрэлхэг габьяа харуула-һаныгаа түлөө Улаан Одоной ордендо хүртэбэ.

нэгэ Дотоһогтө үргэлжэжүүлһан армитажа хамта-лашалаан, Гвэндэн-Доржо Бомбоневич Берлин хурөө. Нүүдшынгээ буудалтые майн юнэнэй үдэр агууехэ Илалтын балрта хээ.

нэгэ Фридрих-штрассе вокзалай хажуугаар урладаг Шпрее мурэний эрьдэ зогсожо байхадэа, Цыренов олон юмэ бодоо бэлэй. Урдань буруугай бэлшэрһыне гараагүй буряад хүнэй хубуун Совет Армиин офицер боложо, харата муухай дай-сдые эшэнэһын һүнөөлөөд, энэ зогсожо бай-на. Аяар холын Иисэнгэ нутагһаа гарабар хэ-дэ мурэн гаталгалтаб? Тэдэнэй олонхын хар-нин дайта дэгуур урлана. Балтин дайлаидэ шухаладэ Вислаһаа, Хойто далай рүү улаана тууадаг Одерһоо эхилдэ, жэжэһыне, томонго гол горхонды тоолоһоо бэл, юрэдөө олон болохо даа.

нэгэ Хүнэй хэлэндэ багтангагүй муухай алуур үүсэхын фашисэ золгунуудые даралсажархот, амиды үлөөд, Берлинэй гудамжануудаан гэн-цхлэжэ ябахадэа ехэ жаргал дэлхэй дээрэ бин юм гү! Ямар ехэ омогхоттойгөөр рейстагтай ханада нэрэе һиллээб! «Хожом эндэһэ хорото модо мунхыжэ бу гара!» гэжэ ханаандаа юро-огөө бэлэй.

ҮНЭЙ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ИЛАЛТА

нэгэ шын парламентска һун-дэ 27-до Цейлондо болоо. ба бүгдэлүүдэд һунгал-тэй дүрэн хурса хатуу кампа-нидалсаһан байна. Гэбшэе си Урууга бариха байһан нэгэ-нэй социальна партини, Цейло-нда си нийтин ба политическэ г-гургаһа Сиримаво Бандара-СССР-нын ударидагд Нэгэдэмэл га кавалерийн хоорондо гол тэм-дэра байгаа.

нэгэ мэдэгтэй Цейлоной партини, ушад ба коммунист партинуудай шод, ба ородог Нэгэдэмэл фронт партиятада горитой илалта дэгшэ Цейлоной 5 миллион хахад дүгүүдэй дилэнхи олонинь Нэ-гэдэмэл дунуудаа үгэнэн эл-мэрэ дүгүүд тээ мэдэнүүдэй алай дүгүүдин нэгэ округто (шинуулагдаа) Нэгэдэмэл парламентын 151 һуурын өдэ хөблөн байна. Цейлоной шэлэнгэр Уильгам Гопалла-н партини ударидагша Сири-мавокида оройной шэнэ шод байгуулаха дуралхал

нэгэ Дадни Сенаналке гэһын прави-телствын баруунтай тала баримтал-дагынь һаа илангаа тодоор хараг-даба. Ушарын юуб гэбэл, Махавели Ганга гэжэ мурэн дээрэ иригаци-онно системнуудые, электростанци-нуудые бариха тухайда таарамжагүй хэлсэе шондхэн заһабарилтын ба хужалтын улсахоорондын банкатай баталһан байгаа. Тингээд, тэрэ бан-ски Америкын тала баримтадаг байһанынь мэдэжэ. Улсахоорон-дын банкын табиган «дээрмэдлэг мүнжэлтын услонинууд» Цейлоной бөөс даанг, өөрын эрхэтэ байдлые хиазраһан юм, гээд оппозициин депутудудай парламентад халһан үгэнүүд соонь тэмдэглэдэбэ. Тэрэ шиндэхбэри абган правительствын юһэн митингүүдэй депутудайнгаа үнэмшлэгэ бариха шадаагүйнэ он-со тэмдэглэхэ ушартай.

нэгэ Национальна экономикын хужгэ-лэгэ, аграрна хубилалта, хүдэлмэри-гүйдэһыне усалхата гэхэ мэтын му-ноо үеһэн Цейлоной гол асуудалнууд Нэгэдэмэл фронттын гол анхаралда мүнөө табигданхай. Хоёр жэлэй саа-

нэгэ да тээ абган юрэнхы программаа дотоһынгоо политикада фронтдо ороһо партинууд бөөлүүлхэ хүсэл-тэй гээд һунгалтынгаа урдахы ма-нифестдэ Нэгэдэмэл фронт мэдүүлһэн байна. Фронт дотор политическэ, эконо-мическа ба социальна үргэн ху-билалта бөөлүүлхэ, гүрэнэй сектор турганор хужгөөхэ гэжэ тэрэ юрэн-хы программа дотор хараалгдана. Мүнөө Великобританиин хатан хаан Нейлон гүрэнэй толгойлошго Нэгэ тоологдодог. Харин, тингээд, Нэгэ-дэмэл фронтны правительство Цейло-ниие республика болгожо сонсохохо, харин банкнуудые гүрэнэй мэдэл-дэ абаха, гададын худалдаа най-маае гүрэнэй хиналта дорю табиха хүсэлтэй гээд манифест дотор хэ-лэгдэнэ. Үргэн нийтэ зоной ажабай-далай хэмжээ һайжаруулхын тулада улад зондо тогтомог сэнгээр рис худ-далдаха гэжэ нэгэдэмэл фронт өрө-лдожо байдаг юм.

нэгэ Гададын политикын талаар аба-жа харабал, ГДР, ДРВ, КНДР-тэй, Урда Вьетнамай Республикын саг зуурын революционнио правительст-ватай дипломатическа харилсаа Нэ-гэдэмэл фронт тогтоохо хүсэлтэй байһанаа сонсохохо.

нэгэ Ажалнадай аша туһа хамгаалхын тулада, оройнойгоо политическэ ба экономическа талаар бөөс даанг байдалые бөхижүүлхын тулада мүнөө үеһэн Цейлоной гол шухала зорилго-нуудые шиндэхэ гэжэ Нэгэдэмэл фронт тэмсэжэ байха юм.

С. БУЛАНЦЕВ.
(ТАСС).

Юристын зүбшэл

нэгэ СССР-эй Верховно Советдэй һунгалта тухай тогтоолой ёһоор һунгалтадай список городой, ай-магтай болон сельскэ, сомоной, пу-селкоо ажалшад депутатудай Советүүдэй гүйсэдкомүүд табидаг.

нэгэ Байһан газарта (саг зуурашые наан) һунгалтад списогта орохо эрэгшэ. 18 наһа гүйсэтшэд лэ һунгалта эрхэтэй. Судэй, психи-атрическа экспертизын ёһоор узаа муурай, уймаар гэгдэшд һунгалтада хабаадуулагдадаггүй.

нэгэ һунгалтадай список алфавидай гуримар табидагддаг. һунгалтын аадар, нэрэ, обог, түрэнэн он жэ-лшэ, һууһан газарын тэмдэг-лэгдэдэг. 1951 оной мартын 16-най хойно гү, али 1952 оной июниин 14-дэ түрэгшэдэй түрэ-

нэгэ һон он жэлшын, һара, үдэршын заатагүй табигдаха. Энэ хадаа 18 наһа гүйсөөгүйшүүдые спи-согтэ оруулхагүйн тула хэгдэнэ.

нэгэ Ажалууһан газарайнда адре-саар һунгалтад списогтэ оруу-лагдаһан аад, ондоо тэшэе гара-жа ошохо болбо «һунгалта эрхэ тухай үнэмшлэгэ» абажа, тэрээ-гээрэ шэнэ ерөнөн газартаа һун-галтада хабаадаха эрэгшэ.

нэгэ Хэрбээ списогтэ оруулагдаагүй үлэшбэл гү, али алдар, обог, нэршынгөө буруу бэшгэдэнэн һаань, совет эрхэтэн бүхэн Со-ведүүдэй гүйсэдхэхэ комитетдэ ханджа, гаргагдаһан алдуу за-һуулаха эрхэтэй юм. Гүйсэдхэхэ комитет гурбан хонгогой турша соо хаража үзөөд, үрэ дүн ту-

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ.

нэгэ Баруун Сибириин металлур-гическа заводой доменщи-гууд жэлэй эхинһэ хойшо түсбһөө гадуур 17 мянган тонно шэрэм гаргаһан бай-на.

нэгэ Заводой коллективэй дун-да дэлгэрһэн социалист мурьсөөндэ мастер В. П. Колесниковэй хүтэл-бэрилдэг халаанайхид эр-хим амжалта туйлана.

нэгэ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Влади-мир Колесниковэй хүтэлбэ-рилдэг халаанай хүдэлмэ-риншэд ажалай вахтада.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺУНГАГШАДАЙ СПИСОК ТУХАЙ

